

30.5.2016

Eduskunta
Lakivaliokunta

Viite: Lakivaliokunnan lausuntopyyntö HE 7/2016 vp tuomioistuinlaki, 13.5.2016

Valtiovarainministeriön lausunto hallituksen esityksestä tuomioistuinlaiksi ja siihen liittyväksi lainsäädännöksi (HE 7/2016 vp)

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriöltä yksityiskohtaisempia perusteluita Suomen tuomariliiton valiokunnalle toimittamasta lausunnosta ottaen kantaa tuomareiden koulutuksen kustannuksiin ja määriin. Valtiovarainministeriö on toimittanut valiokunnalle lausunnon 18.5.2016 ja tässä lausunnossa tarkennetaan huomioita valiokunnan pyynnöstä.

Tuomariliitto on esittänyt hallituksen esityksessä esitetyistä tuomarikoulutusjärjestelmän kehittämisen taloudellisista vaikutuksista poikkeavan arvion. Hallituksen esityksessä tuomarikoulutusjärjestelmän taloudelliseksi vaikutukseksi on arvioitu vuositasolla noin 700 000 euroa kattaen koulutusjärjestelmän kehittämisen, koulutuslautakunnan toiminnan ja virkarakenteiden muutokset. Vuosittaiset lisäkustannukset oikeusministeriön hallinnonalalla rajoittuisivat kuitenkin 200 000 – 300 000 euroon, koska virkarakenteen muutosten edellyttämät resurssit voitaisiin kattaa vähentämällä muita tuomioistuinlaitoksen virkoja ja hyödyntämällä esittelijöiden palkkiouudistuksen myötä säästävät varat. Tuomariliitto on arvioitunut puolestaan kustannukseksi vuositasolla noin 6 milj. euroa.

Valtiovarainministeriö esittää lausuntonaan seuraavaa.

Valtiovarainministeriö viittaa aiempaan (18.5.2016) valiokunnalle toimittamaansa lausuntoon, jossa todetaan, että esityksen taloudellisten vaikutusten arviointi on esittelevän ministeriön tehtävä ja tämän vuoksi ensisijassa on syytä tukeutua oikeusministeriön lakivaliokunnalle antamaan arvioon tuomariliiton muistiosta. Oikeusministeriö on tuottanut valiokunnalle uuden arviomuistion tuomariliiton arvioista ja valtiovarainministeriö viittaa kyseiseen muistioon tarkempien selvennysten osalta. Valtiovarainministeriön aiemmassa lausunnossa on käsitelty myös nykyistä tuomioistuinten koulutusbudjetin suuruutta (745 000 euroa/v. 2016) sekä lisäksi tuomioistuimet järjestävät nykyisin myös itse koulutusta toimintamäärärahojen puitteissa. Koulutukseen suunnataan jo nykyisellään merkittävät voimavarat ja uudistus lisäisi entisestään tuomareiden ammattiryhmän koulutustasoa.

Julkisen talouden suunnitelmassa vuosille 2017–2020 ei kohdennettu tuomarien koulutusjärjestelmään lisärahoitusta. Julkisen talouden vaikeassa tilanteessa on välttämä-

töntä, että uudistukset toteutetaan kehyspäästösten ja talousarvioiden mukaisten määrärahojen puitteissa.

Tuomariliitto on arvioinut hallituksen esityksessä arvioitua suurempia lisäkustannuksia syntyvän koulutusjärjestelmän edellyttämästä henkilöstömäärän kasvattamisesta, tutortuomareille ja -esittelijöille sekä perehdyttäjille maksettavista lisäpalkkioista ja tuomarikoulutuslautakunnalle kaavailluista tehtävistä.

Tuomioistuinlaitoksen resurssien ja virkarakenteen suunnittelu ja tulosojaus samoin kuin koulutusjärjestelmän käytännön toimeenpano on oikeusministeriön vastuualueella. Henkilöstömäärän mitoittaminen, työn organisoiminen ja koulutuksen yksityiskohtien suunnittelu, mukaan lukien koulutuslautakunnan tehtävien järjestely, on osa tätä kokonaisuutta. Valtiovarainministeriö toteaa kuitenkin yleisellä tasolla, että osaamisen kehittämisen perimmäinen tarkoitus on parantaa henkilöstön toimintaedellytyksiä suoriutua työtehtävistä, jolloin siltä on perusteltua odottaa myös toiminnan tuloksellisuuden paranemista, mikä puolestaan antaa mahdollisuuden tehostaa resurssien käyttöä. Hallituksen esityksessä osaamisen kehittämisen ja kouluttautumisen on todettu olevan välttämätöntä lainkäytön laadun ja tehokkuuden edistämisen kannalta. Tuomariliiton lausunnosta ilmenevä kustannuslaskenta on kaavamaisista ja antaa harhaanjohtavasti kuvan siitä, että työssä kehittyminen olisi työn suorittamisesta erillinen ja osaamisen jakaminen tai uusien virkamiesten perehdyttäminen tuomioistuimissa aivan uusi ilmiö.

Valtiovarainministeriö toteaa lisäksi, että valtion virkamiesten palvelussuhteen ehdoista säännellään valtion virkaehtosopimuslaissa. Sen mukaisesti palvelussuhteen ehdoista on voimassa, mitä niistä virkaehtosopimuksilla määrätään. Valtion yleisen virkaehtosopimuksen nojalla henkilöstökoulutukseen osallistuville virkamiehille maksetaan heidän säännönmukainen palkkansa. Tutoroinnista, mentoroinnista, perehdyttämisestä tai muusta osaamisen kehittämisestä ei ole sovittu maksettavaksi erillisiä lisäpalkkioita. Osaamisen kehittäminen on osa virkamiehen ammattitaidon ylläpitämistä ja tukee sitä, että virkatehtävät voidaan suorittaa asianmukaisesti siten kuin valtion virkamieslaki edellyttää. Valtiovarainministeriö huomauttaa, että työnantajan panostuksia henkilöstön kehittämiseen pidetään vakiintuneesti myös palkinnan muotona, joka paitsi edistää koko organisaation tuloksellisuutta, lisää myös henkilöstön työtyytyväisyyttä, motivaatiota ja työmarkkinakelpoisuutta. Tuomariliiton vaatimusta erillispalkkioiden maksamisesta koulutukseen osallistumisesta ei voida pitää hyväksyttävänä.

Lisätiedot

Neuvotteleva virkamies Niina Hannonen p. 0295530454 (*taloudelliset vaikutukset*)

Neuvotteleva virkamies Joanna Autiovuori p. 0295530268 (*palvelussuhdeasiat*)

etunimi.sukunimi@vm.fi